

2024-04-05

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2024/95

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till ju.L7@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2024/00480

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ UT- KAST TILL LAGRÅDSREMISS ”FÖRBÄTTRADE LEVNADS- VILLKOR FÖR UTLÄNNINGAR MED TILLFÄLLIGT SKYDD”

Sammanfattning

Det är positivt att förslag läggs fram för att förbättra levnadsvillkoren hos personer som beviljats tillfälligt skydd i Sverige. Jämställdhetsmyndigheten anser att förslagen som läggs fram inte är tillräckliga för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Jämställdhetsmyndigheten

- tillstyrker förslaget att personer som har tillfälligt skydd i Sverige ska omfattas av fler arbetsbaserade förmåner
- avstyrker förslaget att personer som har tillfälligt skydd i Sverige inte ska få tillgång till bostättningsbaserade förmåner trots folkbokföring
- anser att det bör övervägas om folkbokföring ska kunna ske ännu tidigare än de 12 månader som föreslås.

Synpunkter enligt utredningens disposition

Jämställdhetsmyndigheten avstyrker förslagen om att personer med tillfälligt skydd i Sverige, trots folkbokföring, ska undantas rätten till bostadsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller insatser för särskilt stöd och särskild service (LSS). En särreglering som undantar målgruppen från bostättningsbaserade förmåner kan öka riskerna för våldsutsatthet och ha negativa konsekvenser för kvinnors möjlighet till arbete.

Personer på flykt från olika kriser – särskilt kvinnor, barn och personer med funktionsnedsättning är grupper med särskild sårbarhet för att utsattas för människohandel enligt EUs strategi mot människohandel.¹ Strategin nämner även att fattigdom, social exkludering och ojämlikhet är faktorer som ökar sårbarheten. Dessa grupper är också särskilt sårbara för andra typer av våld, t.ex. våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck. Det är därför viktigt att säkerställa att dessa grupper får adekvat skydd och stöd i den typ av situationer som tillfälligt skydd berör. Bostättningsbaserade förmåner är sådana typer av stöd som gagnar just dessa grupper. Att till exempel få möjlighet till bostadsbidrag och barnbidrag kan minska den försörjningsbörda som i krissituationer kan leda till att personer utnyttjas i prostitution eller olika former av

¹ [EUR-Lex - 52021DC0171 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

människohandel. Ett annat exempel är att sådana förmåner kan minska beroendet av en närstående som utövar våld.

Avsaknaden av dessa förmåner kan också påverka kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Det är troligt att omsorgsansvaret för personer i behov av LSS-stöd oproportionerligt kommer falla på kvinnor vilket kommer hämma möjligheten att komma in på arbetsmarknaden. Undantagen innebär att målgruppen inte kommer ha rätt till de etableringsprogram som erbjuds genom Arbetsförmedlingen. Det försvårar möjligheten, särskilt för kvinnor, att etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt utredningen *Etablering för fler (SOU 2023:24)* möter utrikesfödda kvinnor generellt fler hinder i att kunna skaffa egen försörjning.² Det motiverar tillgången till de insatser som främjar möjligheten till egen försörjning.

Om dessa undantag ändå genomförs är det positivt att de arbetsbaserade förmånerna inte undantas. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker därmed förslaget att personer som har tillfälligt skydd i Sverige ska omfattas av fler arbetsbaserade förmåner. Tillgång till föräldrapenning är en förutsättning för en mer jämlik etablering på arbetsmarknaden mellan kvinnor och män.

Med bakgrund av att personer som flyr krissituationer ofta befinner sig i en utsatt situation är det positivt att folkbokföring ska kunna ske tidigare än med nuvarande lagstiftning. Det bör dock övervägas om folkbokföring ska kunna ske ännu tidigare än de 12 månader som föreslås för att säkerställa att målgruppen i ett tidigt skede får tillgång till tillräckligt skydd och stöd.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
Generaldirektör

Paulina Bolton
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Berit Jernberg och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.

² [Etablering för fler - jämställda möjligheter till integration. SOU 2023:24 \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491010/1/2023-12-14-etablering-for-fler-jamstallda-mojligheter-till-integration-sou-2023-24)